

Quicksan
Wet natuurbescherming
ter plaatse van:

**Ljouwerterdyk 63
te Akkrum**

projectnummer

192889

TITELBLAD

RAPPORT	
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming
Locatie onderzoek	Ljouwerterdyk 63 te Akkrum
Projectnummer	192889
Versie rapportage	1.0
Auteur	M. Vos
Controle en vrijgave	R.J.W. Huls
Paraaf vrijgave	
Datum	17 december 2019
OPDRACHTGEVER	
Naam	Witpaard B.V.
Contactpersoon	Dhr. R. Beens
Adres	Dorpsweg 103, 8271 BL IJsselmuiden

UITGEVOERD DOOR

info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Zuidwolde
 Industrieweg 20
 7921 JP Zuidwolde
 Tel: 0528 373 982

Kantoor Appingedam
 Opwierderweg 160
 9902 RH Appingedam
 Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
 Transistorstraat 91-34
 1322 CL Almere
 036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een ecologische quickscan dat is uitgevoerd ter plaatse van Ljouwerterdyk 63 te Akkrum, in opdracht van Witpaard B.V.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Scope	4
1.3	Kwaliteitsborging	4
1.4	Leeswijzer	5
2.	ONDERZOEKSLOCATIE EN NABIJE OMGEVING	6
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie en nabije omgeving	6
2.2	Beschrijving toekomstige plannen	9
3.	NATUURWETGEVING	10
3.1	Soortenbescherming	10
3.1.1	Vogels	10
3.1.2	Overige soorten	10
3.2	Gebiedsbescherming	11
3.2.1	Natura 2000	11
3.2.2	Natuurnetwerk Nederland	11
3.3	Houtopstanden	12
3.4	Zorgplicht	12
4.	METHODE EN SOORTENBESCHERMING	13
4.1	Literatuurstudie	13
4.2	Terreininspectie	13
5.	RESULTATEN SOORTBESCHERMING	14
5.1	Vaatplanten	14
5.2	Vogels	14
5.3	Grondgebonden zoogdieren	14
5.4	Vleermuizen	15
5.4.1	Verblijfplaatsen	15
5.4.2	Vliegroue	15
5.4.3	Foeragegebied	15
5.5	Amfibieën en reptielen	15
5.6	Vissen	16
5.7	Overige soorten	16
6.	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING	17
6.1	Beschermde gebieden in de omgeving	17
6.1.1	Natura 2000	17
6.1.2	Natuurnetwerk Nederland	18
6.2	Houtopstanden	19
7.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	20
7.1	Samenvatting	20
7.2	Conclusie soortenbescherming	20
7.3	Conclusie gebiedsbescherming	20
7.4	Aanbevelingen en advies	21
7.4.1	Nader onderzoek	21
7.4.2	Stikstof	21
7.4.3	Broedvogels	21
7.4.4	Zorgplicht	21
7.5	Verantwoording	22
	LITERATUURLIJST	23
BIJLAGEN		
1	Overzicht vrijgestelde soorten provincie Friesland	

1. INLEIDING

In opdracht van Witpaard B.V. is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Ljouwerterdyk 63 te Akkrum. Het onderzoek is een aanvulling van een reeds eerder uitgevoerde quickscan in 2018 (zie rapportnummer 180884, 13 april 2018).

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek, en de wijze van kwaliteitsborging.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is een vervolg op het wijzigingsplan ter plaatse van het onderzoeksterrein en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan. Beoogd wordt om het recreatiepark Tusken de Marren uit te breiden in westelijke richting.

Omdat het initiatief negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan de huidige natuurwetgeving. Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op aanwezige beschermde natuurwaarden als gevolg van de beoogde werkzaamheden.

1.2 Scope

In dit rapport is een quickscan Wet natuurbescherming beschreven. Hierin is onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten en zo ja, of nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen moet vooraf worden getoetst of schade op kan treden aan bestaande Natura 2000-gebieden. Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Opgemerkt wordt dat deze rapportage geen verstorings- of verslechteringstoets of AERIUS-berekening bevat. In dit rapport is beoordeeld of significante effecten op Natura 2000-gebied verwacht kunnen worden en of er nadere toetsing met betrekking tot Natura 2000-gebieden noodzakelijk is.

Aangezien er geen opgaand groen wordt gekapt, blijft bescherming van houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming verder buiten beschouwing.

1.3 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2015”, voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk.

Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Conform de eisen uit onze ethische code houdt Eco Reest alle gegevens geheim, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing FF/75A/2014/061, geldig tot 16 maart 2020).

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de locatie, omgeving en het ontwikkelingsplan beschreven. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven welke beschermde gebieden in de directe omgeving aanwezig zijn. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de regelgeving uit de Wet natuurbescherming die hier relevant is. In hoofdstuk 4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden beschreven. De resultaten van de toets aan de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten worden beschreven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden conclusies weergegeven en aanbevelingen gedaan. Besloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

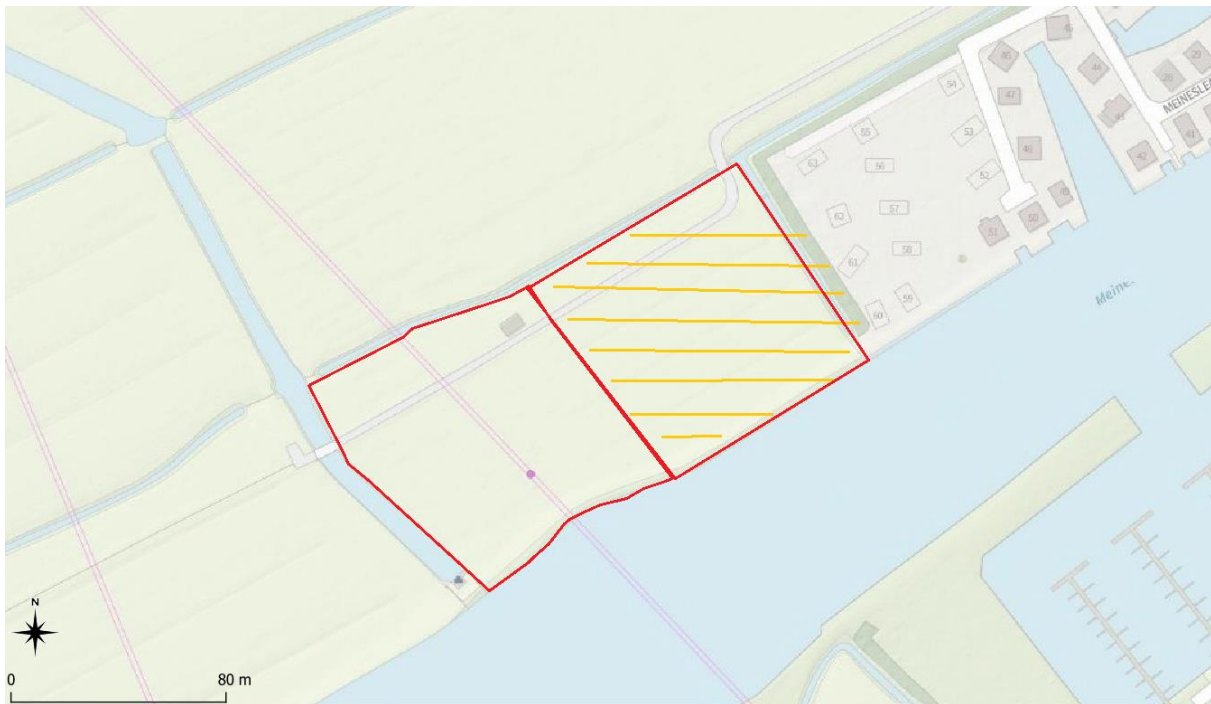
2. ONDERZOEKSLOCATIE EN NABIJE OMGEVING

In dit hoofdstuk wordt de huidige en toekomstige situatie van de onderzoekslocatie beschreven en wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden in de omgeving van de onderzoekslocatie.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie en nabije omgeving

Het onderzoeksterrein is gelegen binnen de bebouwde kom en meteen grenzend aan het recreatiepark Tusken de Marren (westelijke zijde) aan de Ljouwerterdyk 63 te Akkrum. Het onderzoeksterrein heeft tot op heden een agrarische bestemming en bestaat uit grasland.

In onderstaande figuur 2.1 is de onderzoekslocatie aangegeven.

Figuur 2.1 Plangebied (rood omlijnd) en reeds uitgevoerde wijzigingsplan (oranje gearceerd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 2.2 tot en met 2.5 zijn overzicht foto's opgenomen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.2. Onderzoekslocatie gezien vanaf het noordwesten.

Figuur 2.3. Onderzoekslocatie gezien vanaf het zuiden.

Figuur 2.4. Onderzoekslocatie gezien vanaf het zuidoosten.

Figuur 2.5. Overzicht van de onderzoekslocatie.

2.2 Beschrijving toekomstige plannen

De opdrachtgever is voornemens om een vervolg op het wijzigingsplan ter plaatse van het onderzoeksterrein te realiseren en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan. Beoogd wordt om het recreatiepark Tusken de Marren uit te breiden in westelijke richting.

Ten behoeve van de werkzaamheden wordt er geen groen verwijderd.

Wanneer de werkzaamheden staan gepland is niet bekend.

Figuur 2.6. Toekomstige plannen van de uitbreiding ter plaatse van de onderzoekslocatie.

3. NATUURWETGEVING

In Nederland is de bescherming van soorten en gebieden geregeld in de Wet natuurbescherming. De provincies zijn bevoegd gezag met betrekking tot het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor soortenbescherming en vergunningen ten behoeve van gebiedsbescherming.

3.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

3.1.1 Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten zijn beschermd indien deze in gebruik zijn. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

3.1.2 Overige soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

Met de Wet natuurbescherming is de gebiedsbescherming van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen worden aangeduid als Natura 2000-gebieden.

In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van de Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Dit zijn habitattypen of soorten die typerend zijn voor een bepaald gebied. Deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die beoogt het goede voortbestaan van deze natuurwaarden zeker te stellen.

Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. “Extern” betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van gebieden met veel natuurwaarden. Het NNN moet voorkomen dat planten en dieren door isolatie van gebieden uitsterven en dat de Nederlandse biodiversiteit afneemt. In het NNN zijn opgenomen:

- Natura 2000-gebieden, bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en (robuuste) verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden);
- grote wateren.

Voor het NNN geldt het toetsingskader van het Structuurschema Groene Ruimte 1995 (SGR). Dit is overgenomen in de Nota Ruimte. Deze nota stelt dat ruimtelijke ingrepen moeten worden getoetst op mogelijk negatieve effecten voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Voor het hele

NNN geldt een 'nee, tenzij beginsel'. Op grond hiervan dient directe of indirecte aantasting van bos- en natuurgebied waar mogelijk te worden voorkomen. Er is vrijwel altijd een compensatieverplichting in het provinciaal beleid opgenomen.

3.3 Houtopstanden

Artikelen 4.1 t/m 4.5 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van houtopstanden. Hiervoor zijn in de meeste gevallen provincies verantwoordelijk, voor enkele Rijkseigendommen, zoals terreinen van RWS en het Koninklijk huis is het Rijk verantwoordelijk.

Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, van meer dan tien are of meer dan 20 bomen in één of meerdere rijen, gelegen buiten de bebouwde komgrens Wet natuurbescherming.

De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Voor specifieke houtopstanden zoals éénrijige populieren langs landbouwpercelen of specifieke velmaatregelen gelden uitzonderingsregels.

Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Provincies kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond. Daarnaast kunnen ook per gemeente regels gelden ten aanzien van kap van bomen (APV).

3.4 Zorgplicht

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Deze geldt voor zowel soorten als gebieden. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In artikel 1.11 is het als volgt verwoord:

De zorg houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt (...);

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.*

Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. METHODE EN SOORTENBESCHERMING

4.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van flora en fauna ter plaatse van de onderzoekslocatie en de nabije omgeving. Deze bureaustudie heeft bestaan uit het opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) van de afgelopen tien jaar. Hierin is een overzicht gegeven van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van ongeveer een kilometer rond de onderzoekslocatie. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4.1. Beschermde soorten binnen een kilometer van het onderzoeksgebied.

Soort	Bescherming
<i>Vogels</i>	
Boomkruiper	Bern II, Categorie 5**
Ekster	Bern II, Categorie 5**
Gierzwaluw	Categorie 2*
Huismus	Categorie 2*
Huiszwaluw	Bern II, Categorie 5**
Koolmees	Bern II, Categorie 5**
Pimpelmees	Bern II, Categorie 5**
Roek	Categorie 2*
Spreeuw	Bern II, Categorie 5**
Torenvalk	Bern II, Categorie 5**
<i>Vleermuizen</i>	
Laatvlieger	Bern II, HR IV
Ruige dwergvleermuis	Bern II, HR IV
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	
Otter	Bern II, HR IV

*Nesten van vogels die behoren tot **categorie 1 tot en met 4** zijn jaarrond beschermd.

Nesten van soorten die vallen onder **categorie 5 zijn eveneens jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieve nestlocaties overblijven in de omgeving. Hoewel deze vogelsoorten vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, beschikken ze wel over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen.

Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuur (verspreidingsatlassen en dergelijke). Er zijn geen gegevens aangekocht van bijvoorbeeld PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties).

4.2 Terreininspectie

De uitvoering van het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 13 december 2019 en is uitgevoerd door de heer M. Vos van Eco Reest. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, bewolkt, windkracht 1 Bft, temperatuur 4 graden Celsius.

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of de onderzoekslocatie geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn de onderzoekslocatie en de nabije omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten.

5. RESULTATEN SOORTBESCHERMING

Onderstaand zijn de resultaten van zowel het literatuuronderzoek als het veldbezoek weergegeven.

5.1 Vaatplanten

De NDFF maakt geen melding van beschermde vaatplanten binnen een straal van een kilometer rond de onderzoekslocatie. Binnen de onderzoekslocatie zijn verschillende soorten van een voedselrijke bodem aangetroffen, waaronder voornamelijk algemeen soort (raai)gras en sporadisch jacobskruiskruid, kruipende boterbloem, pitrus, vogelmuur en kleine brandnetel. Er worden gezien de voedselrijke omstandigheden en het beheer (frequent maaien) geen beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie verwacht.

5.2 Vogels

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend (NDFF): gierzwaluw, huismus en roek. De soorten die uit het literatuuronderzoek naar voren kwamen zijn niet binnen de onderzoekslocatie aangetroffen en worden door het ontbreken van gebouwen en bomen tevens niet verwacht. Nesten van andere beschermde vogelsoorten worden overigens om deze reden ook niet binnen het plangebied verwacht. Tijdens de terreininspectie zijn geen nesten waargenomen.

Uit de NDFF kwam naar voren dat er een aantal vogels van categorie 5 in of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waargenomen. Er zijn in (de omgeving van) het plangebied voldoende alternatieven aanwezig voor categorie 5 soorten. De nesten van deze vogels zijn dan ook niet jaarrond beschermd. Opgemerkt wordt dat de watergangen nabij het plangebied in het broedseizoen geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in aanbouw en gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd, ongeacht binnen of buiten het broedseizoen.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

De NDFF maakt melding van de otter binnen een straal van een kilometer rond de onderzoekslocatie.

Een aantal kilometers westelijk van de onderzoekslocatie zijn otters geregistreerd in de NDFF. Ook ten oosten van Akkrum zijn otters bekend in de NDFF. Binnen de onderzoekslocatie zijn echter geen schuilplekken, sporen (vraatsporen, uitwerpselen en loopsporen) of andere aanwijzingen die duiden op aanwezigheid van otters waargenomen. Tevens is de oever van de watergang in en direct om de onderzoekslocatie zeer recent gemaaid, waardoor de beschuttingsmogelijkheden, in de vorm van bijvoorbeeld hoog groeiend riet, ontbreken. Ook andere mogelijkheden voor rustplaatsen van otters in de vorm van bosschages, struwelen, oude holen (van muskusratten of konijnen), boomstronken en wortelstelsels ontbreken binnen en direct om de onderzoekslocatie. Hoewel de otter een leefgebied van meerdere kilometers oeverlengte kan hebben, wordt de aanwezigheid en verstoring van de otter als gevolg van de werkzaamheden niet verwacht door het ontbreken van geschikt habitat. Bovendien is de otter zeer schuw en mijdt gebieden met veel mensen en veel geluid, zoals een recreatiepark.

Tijdens de terreininspectie zijn molshopen en muizenholen aangetroffen ter plaatse van de onderzoekslocatie. Hierbij wordt opgemerkt dat sporen van kleine zoogdieren in vegetatie lastig zichtbaar zijn. Gelet op het habitatype maakt de onderzoekslocatie en directe omgeving, onderdeel uit van het leefgebied van algemene zoogdieren zoals diverse algemene muizensoorten en de mol.

De diersoorten in de bovenstaande alinea en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten of soorten die alleen onder de zorgplicht vallen waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.4 Vleermuizen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende vleermuizen bekend uit de NDFP: ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

5.4.1 Verblijfplaatsen

Op de onderzoekslocatie zijn geen gebouwen of bomen aanwezig. De onderzoekslocatie bestaat uit grasland waardoor er geen mogelijke verblijfplaatsen aanwezig zijn voor vleermuizen.

5.4.2 Vliegroute

De watergang grenzend aan de onderzoekslocatie kan als vliegroute dienen voor vleermuizen. Daar de watergang niet aangetast of gewijzigd wordt, zal een eventuele vliegroute niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden. In de nieuwe situatie komen er meer bomen binnen de onderzoekslocatie, waardoor ook nieuwe potentiële vliegroutes voor vleermuizen worden gecreëerd.

5.4.3 Foerageergebied

De onderzoekslocatie is zeer open en kan als foerageergebied door vleermuizen worden gebruikt. Gezien het grote aanbod van alternatieve foeragemogelijkheden zowel dichtbij als in de wijde omgeving, wordt een essentieel foerageergebied niet verwacht.

5.5 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen ter plaatse van de onderzoekslocatie. Gelet op de aard van de onderzoekslocatie wordt het voorkomen van reptielen ter plaatse van de onderzoekslocatie uitgesloten.

Mogelijk is er sprake van incidentele verblijfplaatsen (landhabitat) van algemeen voorkomende amfibieën (bijvoorbeeld bruine kikker, gewone pad, kleine water salamander).

De bovengenoemde en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen. Opgemerkt wordt dat voor deze soorten de zorgplicht wel blijft gelden.

De zwaar beschermde poelkikker wordt niet verwacht binnen het plangebied. In de wijde omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen waarnemingen van poelkikkers bekend. De poelkikker komt voornamelijk in het Oosten en Zuiden van Nederland voor, met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met veel begroeiing. Het habitat bestaat vaak uit voedselarm en schoon water, waarbij er een grote voorkeur is voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden, vennen, poelen en watergangen in hoogveenengebieden. Daar vele habitateisen voor de

poelkikker ontbreken wordt aantasting van een verblijfplaats van de poelkikker door de voorgenomen werkzaamheden niet verwacht.

5.6 Vissen

Omdat er op de onderzoekslocatie geen permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van vissen worden uitgesloten.

5.7 Overige soorten

Door het ontbreken van sleutelfactoren zoals waardplanten speelt onderhavig onderzoekslocatie geen cruciale rol voor plaatselijke beschermde vlinderpopulaties. Omdat er op de onderzoekslocatie geen geschikte permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van beschermde libellen worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen algemene diersoorten uit de overige soortgroepen aangetroffen. Zeldzame, beschermde of Rode Lijstsoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Belangrijke reden hiervoor is dat ter plaatse geen geschikt habitat aanwezig is voor deze soorten.

De overige in de Wet natuurbescherming opgenomen ontheffingsplichtige soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat de onderzoekslocatie voor deze soorten een functie vervult.

6. RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden in de omgeving van de onderzoekslocatie.

6.1 Beschermde gebieden in de omgeving

6.1.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is gelegen ten noordoosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het Sneekermeergebied (zie figuur 6.1). De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt circa één kilometer.

Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied ligt, beperken eventuele effecten zich tot externe werking. Vanwege de afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied (> 750 m), de potentiële effecten en bekende dosis-effectrelaties (Vegte et al. 2014, Krijgsveld et al. 2008, Broekmeijer 2006) en de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling, zijn indirecte effecten – met uitzondering van stikstofdepositie – op voorhand uitgesloten.

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de aanleg- en/of gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Voor het betreffende project wordt geadviseerd om met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2019) te berekenen of sprake is van (tijdelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en).

Afhankelijk van de uitkomsten van de berekening(en) zijn vervolgstappen aan de orde. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (<0,00 mol/ha/jr), is geen vergunning nodig. In dat geval kan het project worden uitgevoerd zonder verdere vervolgstappen met betrekking tot de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000. Voor ontwikkelingen waarbij de depositie >0,00 mol/ha/jaar is, zijn significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten en zijn vervolgstappen zoals een nadere ecologische beoordeling, saldering en/of een vergunning nodig (Min. van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties, 2019).

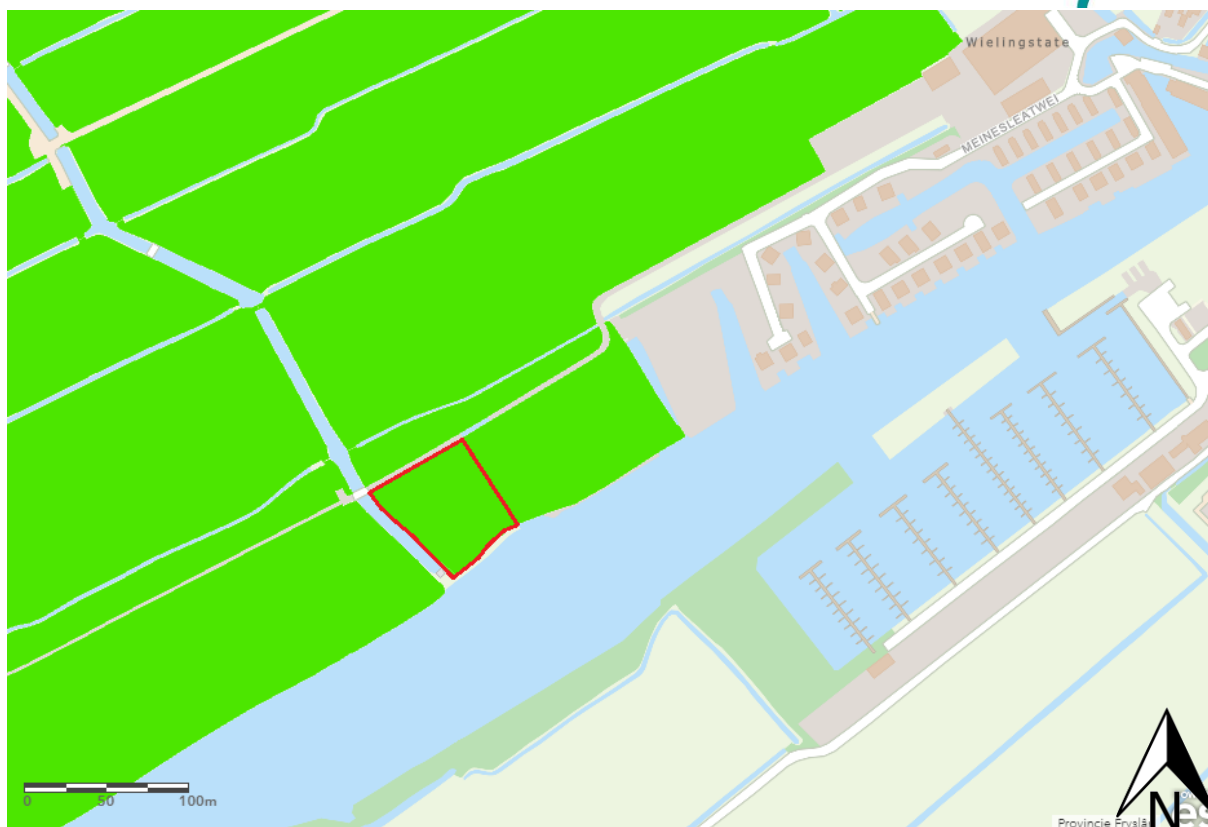
Figuur 6.1 Afstand tussen onderzoekslocatie en dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (bron: Rijksoverheid)

6.1.2 Natuurnetwerk Nederland

In de directe omgeving van het plangebied is geen sprake van een gebied uit het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Gezien de afstand tussen het plangebied en het NNN wordt een aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van NNN gebieden niet verwacht.

Echter is de onderzoekslocatie onderdeel van een ganzenfoeragegebied (zie figuur 6.2). Dit houdt in dat het behoort tot een gebied waar winterganzen vrij kunnen foerageren in de wintermaanden. Het Faunabeheerplan Winterganzen 2017-2019 voor de Fryske Guozzeoanpak is in 2017 goedgekeurd door de Provinciale Staten. Het faunabeheerplan is geen beleid om de populatie van de ganzen in stand te houden, maar om schade te beperken aan gewassen in Friesland. In het verlengde hiervan maakt de onderzoekslocatie onderdeel van ganzenfoeragegebied van 1 november tot 1 mei, dat door de eigenaar van het perceel zelf aangevraagd is. Het ganzenfoeragegebied kent geen absolute bescherming door de provincie. Nadere actie ten aanzien van het ganzenfoeragegebied is daarom niet nodig.

Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is verder onderzoek naar invloeden op het NNN niet van toepassing.

Figuur 6.2 Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het NNN (bron: provincie Friesland).

6.2 Houtopstanden

Binnen het plangebied worden ten behoeve van het plan geen houtopstanden verwijderd. Er is daarom geen sprake van een meldings- of herplantplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIE

7.1 Samenvatting

In opdracht van Witpaard B.V. is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Ljouwerterdyk 63 te Akkrum.

Aanleiding tot het onderzoek is een vervolg op het wijzigingsplan ter plaatse van het onderzoeksterrein en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan. Beoogd wordt om het recreatiepark Tusken de Marren uit te breiden in westelijke richting.

Omdat het initiatief negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan de huidige natuurwetgeving. Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op aanwezige beschermde natuurwaarden als gevolg van de beoogde werkzaamheden.

Het onderzoeksterrein is gelegen binnen de bebouwde kom en meteen grenzend aan het recreatiepark Tusken de Marren (westelijke zijde) aan de Ljouwerterdyk 63 te Akkrum. Het onderzoeksterrein heeft tot op heden een agrarische bestemming en bestaat uit grasland.

7.2 Conclusie soortenbescherming

Binnen de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels als beschreven in de Wet natuurbescherming aangetroffen. Daarnaast zijn er geen beschermde soorten of potentiële nest- of verblijfplaatsen voor beschermde, ontheffingsplichtige soorten aangetroffen.

De overige te verwachten diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

In de oevers ter plaatse van het plangebied kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

7.3 Conclusie gebiedsbescherming

De onderzoekslocatie is gelegen ten noordoosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Sneekermeergebied. De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt circa een kilometer.

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de aanleg- en/of gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Voor het betreffende project wordt geadviseerd om met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2019) te berekenen of sprake is van (tijdelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en).

Daarnaast is de locatie gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland. Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is verder onderzoek naar invloeden op het NNN niet van toepassing.

Het ganzenfoerageergebied kent geen absolute bescherming door de provincie. Nadere actie ten aanzien van het ganzenfoerageergebied is daarom niet nodig.

7.4 Aanbevelingen en advies

7.4.1 Nader onderzoek

Voor de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht in het kader van de soortenbescherming en gebiedsbescherming. In dat kader is een nader soortgericht onderzoek niet noodzakelijk voor de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden.

7.4.2 Stikstof

Voor het betreffende project wordt geadviseerd om met behulp van het rekenmiddel AERIUS Calculator (versie 2019) te berekenen of sprake is van (tijdelijke) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en).

7.4.3 Broedvogels

Opgemerkt wordt dat de locatie in het broedseizoen tevens geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Indien er geen werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen wordt er geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht wat betreft nestlocaties voor vogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

Aangeraden wordt om geen werkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen (globaal 1 maart tot en met 1 september). Indien binnen het broedseizoen ontwikkelingen plaatsvinden moet voorafgaand hieraan de locatie worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Als bij de controle nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

7.4.4 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

7.5 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
M. Vos

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdokument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdokument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdokument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdokument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): *Vleermuizen; Alle soorten van Europa en noordwest-Afrika*, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0, december 2014

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0., december 2014

Websites

www.BIJ12.nl

www.libellennet.nl

www.NDFF.nl¹

www.natuurloket.nl

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.synbiosis.alterra.nl

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuizenindestad.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierenatlas.nl

www.zoogdierverseniging.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

BIJLAGE 1

OVERZICHT VRIJGESTELDE SOORTEN

PROVINCIE FRIESLAND

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid, onderdeel c) provincie Friesland	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Bunzing (<i>Mustela putorius</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Haas (<i>Lepus europeus</i>) Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>) Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Steenmarter (<i>Martes foinés</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus</i> <i>Rana esculenta</i>)